

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Tarih : 7 Mayıs 2010
Sayı : 365

10/820

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Ülkemizdeki balıkçılık ve su ürünleri sektöründe yaşanan sorunların ve çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İç Tüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve talep ederiz. 05.05.2010

1. HÜSNÜ ÇÖLLÜ - ANTALYA
2. ERGÜN AYDOĞAN - BALIKESİR
3. BİRGİN KELEŞ - İSTANBUL
4. ENİS TÜTÜNCÜ - TEKİRDAĞ
5. MUHAMMET RIZA YALÇINKAYA - BARTIN
6. MEVLÜT COŞKUNER - ISPARTA
7. ŞAHİN MENGÜ - MANİSA
8. RASİM ÇAKIR - EDİRNE
9. İLHAN KESİCİ - İSTANBUL
10. FAİK ÖZTRAK - TEKİRDAĞ
11. ALİ KOÇAL - ZONGULDAK
12. AHMET ERSİN - İZMİR
13. MEHMET ŞEVKİ KULKULOĞLU - KAYSERİ
14. AHMET KÜÇÜK - ÇANAKKALE
15. MEHMET SEVİGEN - İSTANBUL
16. ALİ RIZA ERTEMÜR - DENİZLİ
17. HÜSEYİN ÜNSAL - AMASYA
18. BÜLENT BARATALI - İZMİR
19. RAHMİ GÜNER - ORDU
20. HİKMET ERENKAYA - KOCAELİ
21. AHMET HALUK KOÇ - SAMSUN
22. VAHAP SEÇER - MERSİN
23. ALİ İHSAN KÖKTÜRK - ZONGULDAK
24. NESRİN BAYTOK - ANKARA
25. HULUSİ GÜVEL - ADANA
26. YAŞAR AĞYÜZ - GAZİANTEP
27. MEHMET FATİH ATAY - AYDIN
28. ESFENDER KORKMAZ - İSTANBUL
29. TAYFUR SÜNER - ANTALYA
30. MALİK ECDER ÖZDEMİR - SİVAS
31. SACİD YILDIZ - İSTANBUL
32. ŞEVKET KÖSE - ADIYAMAN
33. DURDU ÖZBOLAT - KAHRAMANMARAŞ
34. MEHMET ALİ ÖZPOLAT - İSTANBUL
35. RAMAZAN KERİM ÖZKAN - BURDUR

Ülkemiz, gerek kıyı uzunluğu, gerekse de akarsu, doğal ve baraj gölleri ile önemli bir su potansiyeline sahiptir. Farklı doğal özelliklerdeki Karadeniz, Marmara, Ege ve Akdeniz kıyıları, 178 bin kilometre uzunluğundaki akarsular, yaklaşık bir milyon hektar düzeyindeki doğal göller, 3 bin 500 kilometre kareye yakın baraj gölleri, 1500'e yakın balık türü ile Türkiye, balıkçılık ve su ürünleri açısından kaynak zengini durumundadır. Ancak, bu zenginliğin, potansiyelin sürdürülebilir politikalarla tam olarak değerlendirilebildiğini söylemek mümkün değildir.

Gıda açığının kapatılması, ulusal ekonomiye olumlu katkı sağlaması, istihdam yaratması gibi avantajlarına karşın balıkçılık, bilimsel, sürdürülebilir ve çağdaş politikalarla yönlendirilememiştir. Bunun sonucu olarak da balıkçılık sektöründe her aşamada ciddi sorunlar yaşanmaktadır. Balıkçılarımız geçimlerini sağlamakta zorlanmakta, vatandaşlarımız bu sağlıklı besin kaynağına ulaşamamakta, bilinçsiz avlanma, denetim eksikliği ve plansızlık ile kültür balıkçılığında yaşanan sorunlar, kaynaklarımızın yok olmasına yol açmaktadır.

TÜİK'in 2008 yılı verilerine göre, ülkemizde avcılık yoluyla 494 bin ton, yetiştiricilik yoluyla da 152 bin ton olmak üzere 646 bin ton su ürünleri üretilmiştir. Türkiye bu dönemde, 54 bin 526 ton ihracat, 63 bin 222 ton ithalat gerçekleştirmiştir. Kişi başına balık tüketimi 7.1 kilogram olarak belirlenmiştir. Su ürünlerinin parasal değeri 2004 yılında 1.4 milyar TL düzeyinde iken, 2008 yılında 870 milyon TL düzeyine gerilemiştir. Tekne sahipleri ve tayfa olarak yaklaşık 50 bin kişi bu alanda çalışmaktadır. Yine TÜİK'in verilerine göre balıkçı gemisi sayısında son yıllarda bir gerileme yaşanmaktadır. Tekne sayısı 2004 yılında 18 bin 542 iken, 2008 yılına bu sayı 17 bin 161'e gerilemiştir.

Balıkçılık, avlanma, avlanan ürünün muhafazası, nakliye, işleme ve pazarlama gibi bir dizi sektöre entegre olmuş ve bu sektörlerde binlerce kişiye istihdam sağlar durumdadır. Ancak, bu süreçlerin sağlıklı ve bilimsel planlanamaması nedeniyle istenilen düzeyde katma değer yaratılamamaktadır. Bu yapıdaki verimsizlik nedeniyle de yine TÜİK verilerine göre son 5 yılda 40 bin ton su ürünü hiç değerlendirilemeden çöpe atılmıştır.

Balıkçılıkta gelişmiş ülkeler, fabrika gemileriyle yakalanan ürünlerin neredeyse tamamını tüketime sunabilirken, Türkiye'deki balıkçı gemilerden soğutma ve dondurucu bulanan gemi sayısı çok azdır.

Bilinçsiz avlanma nedeniyle, ülkemiz denizlerinde yaşayan birçok balık türünün nesli tükenmiştir. Avlanma dönemlerinin belirlenmesinde, balıkların yumurtlama ve gelişme dönemlerine ilişkin bilimsel uyarıların dikkate alınmaması nedeniyle her yıl avlanan balık miktarında bir gerileme yaşanmaktadır.

Balık çiftlikleri son yıllarda önemli gelişmeler sağlamıştır. Ancak bu

çiftliklerin de AB mevzuatına uygun bir şekilde kurulması ve faaliyetlerini

sürdürülmesini sağlamak üzere denetimlerin gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Balık ticareti büyük oranda balıkçı halleri vasıtası ve komisyoncu aracılığıyla gerçekleşmektedir. Burada da bir takım sorunlar yaşanmaktadır. Emekleri ile bu sektörü ayakta tutan balıkçılarımızın, emeklerinin karşılığını tam olarak alabildiklerini söylemek mümkün değildir. Ayrıca birçok balıkçı barınağının altyapı eksiklikleri bulunmaktadır. Uzun bir kıyı şeridine sahip olmasına karşın Antalya'da yıllardır bir balıkçı barınağı yapılamamıştır.

Balıkçılık sektörünün sorunları uzun yıllardır gündeme getirilmesine karşın hiçbir adım atılmamıştır. Ülkemizde halen, balıkçılık alanında kaynak kullanımı, denetim ve kontrol, yapısal eylemler, pazar politikası, devlet yardımları ve balıkçılarımızın sosyal sorunları konusunda ciddi bir boşluk yaşanmaktadır. Balıkçılık ile birlikte denizcilik sektörünün bütün yönleri ile doğal denge de gözetilerek yeniden organize edilmesi gerekliliği tüm kesimler tarafından dile getirilmektedir. Bu yeniden yapılanmanın gerçekleştirilememesi durumunda, büyük bir ihracat potansiyeline sahip balıkçılığımızın ağır bir krize girmesi kaçınılmazdır.

Balıkçılık ve su ürünlerinin ülkemize daha fazla katma değer yaratabilmesi, vatandaşlarımızın sağlıklı gıdaya erişiminin sağlanması, balıkçılığın ihtiyaç duyduğu verimli ve sürdürülebilir işleyiş yapısının oluşturulabilmesi için bu alanda yaşanan sorunların ve çözüm önerilerinin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve Meclis İç Tüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılmasını arz ederiz.

